

Stg. GEHEIM

VERTROUWELIJK

26 OKT. 2001

Deze rubricering is
beëindigd na 5^e jr.

MAANDOVERZICHT

No 4 1962

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

V E R T R O U W E L I J K

Maandoverzicht no. 4 - 1962

162

(Tijdvak 1-4-'62 t/m 30-4-'62)

I N H O U D

blz.

I. <u>Communisme Internationaal</u>	
De Italiaanse CP in haar ontwikkeling van kader-tot massapartij.....	1
Reacties op de koers van Moskou resp. in 1956 en 1960.....	3
II. <u>Activiteiten van de CPN</u>	
Het deelnemen aan de raadsverkiezingen in 167 gemeenten.....	9
Toenemende agitatie in de kwestie-Nieuw-Guinea.....	10
III. <u>Activiteiten van de communistische hulporganisaties</u>	
Het recente optreden van het ANJV.....	14
De voormalige verzetsbeweging; nadruk op het werk van de concentratiekampcomité's.....	16
IV. <u>Communistische activiteiten in het bedrijfsleven</u>	
Bezoek van Joegoslavische vakbondsleiders aan Nederland.....	18
V. <u>Overige groeperingen</u>	
SWP-reacties op de jongste Statenverkiezingen.....	21
Paasmarsen contra de kernbewapening.....	23
<u>Overzicht stakingen april 1962</u>	25
<u>Agenda</u>	26

H O O F D S T U K I

COMMUNISME INTERNATIONAAL

De Italiaanse Communistische Partij (PCI)

Zoals in MO 6-1959 werd vermeld, neemt de "Partito Comunista Italiano" sinds het einde van de tweede wereldoorlog binnen het internationale communistische bestel een uitzonderlijke plaats in. In tegenstelling met de andere West-Europese zusterpartijen, uitgezonderd de PCF in Frankrijk, verwierf zij een brede aanhang onder de Italiaanse bevolking. Daardoor veranderde zij van een onaanzienlijke kaderpartij in een invloedrijke massapartij, die gedurende enkele jaren deel uitmaakte van de regering. De stijging van het aantal ingeschreven leden der PCI van 400.000 in 1944 tot ruim 2½ miljoen in 1947 toont dit aan, al zijn deze cijfers waarschijnlijk geflatteerd.

Op basis van de 21 voorwaarden, waaraan volgens Lenin een communistische partij moest voldoen, trad slechts een kleine groep uit de omvangrijke Italiaanse Socialistische Partij toe tot de in 1921 opgerichte PCI. Het in 1920 gehouden tweede Kominterncongres had deze voorwaarden vastgesteld teneinde het verwateren van de revolutionaire beginselen en het verminderen van de proletarische strijdvaardigheid bij voorbaat tegen te gaan.

De oprichters van de Italiaanse Communistische Partij - figuren als Gramsci, Togliatti en Terracini - waren maatschappelijk gezien geen proletariërs doch intellectuelen van burgerlijke afkomst.

Nadat de fascistten in Italië aan de macht waren gekomen, werd de PCI in een ondergronds bestaan gedreven dat bijkans twintig jaren zou duren. In 1925 zochten enige PCI-leiders hun toevlucht in de Sowjet-Unie. Onder hen bevonden zich de huidige algemeen secretaris Togliatti en zijn jongere medewerker Longo, thans plaatsvervangend algemeen secretaris. Zij waren werkzaam bij het in Moskou gevestigde uitvoerende comité van de Komintern (EKKI). Zo was Togliatti onder de schuilnaam Ercoli een van de secretarissen van de Komintern. Hij en Longo bleken in 1938 tijdens de Spaanse burgeroorlog te zijn belast met de inspectie van de Internationale Brigades.

Andere voormannen van de PCI gingen niet in ballingschap, bijvoor-

beeld de in 1937 in fascistische gevangenschap overleden Gramsci en Terracini. Laatstgenoemde had zijn partij-lidmaatschap in 1939 opgezegd bij wijze van protest tegen het Molotow/Ribbentrop-pact, het vriendschaps- en niet-aanvalsverdrag dat de Sowjet-Unie op instigatie van Stalin met het Derde Rijk had gesloten. Eerst na de val van Mussolini trad Terracini opnieuw toe tot de communistische partij. Hij neemt daarin thans een eervolle positie in.

Na zijn gedwongen verblijf van bijna 20 jaar in de Sowjet-Unie keerde Togliatti in 1944, terwijl de tweede wereldoorlog nog voortwoedde, terug naar het destijds door de westelijke geallieerden gedeeltelijk bezette Italië. Het prestige van de communisten onder de Italiaanse bevolking bleek niet in de laatste plaats door hun aandeel in de partizanenstrijd aanzienlijk te zijn gestegen.

Overeenkomstig het door het Kremlin ontworpen algemeen patroon deden de communisten in West-Europa geen greep naar de macht. Dientengevolge traden ook Togliatti c.s. zeer gematigd op. Van meet af aan waren zij erop uit samenwerking op brede politieke basis te zoeken, aanvankelijk met succes. Waarschijnlijk valt ook hieruit te verklaren, dat de communisten zich er destijds van onthielden de dynastie in Italië ten val te brengen. Zij hadden onder de toen bestaande verhoudingen geen onmiddellijk belang bij het afzetten van het Koningshuis. Allereerst moest immers alle communistische inspanning worden gericht op het winnen van de oorlog door de Sowjet-Unie. Daarom mocht onder geen beding worden geriskeerd, dat er in Italië om de koningskwestie een burgeroorlog zou uitbreken.

Zelf bekrachtigde Togliatti, die als minister van justitie van de Italiaanse regering deel uitmaakte, de ingrijpende wet op de politieke amnestie voor fascistena etc. Bij de parlementaire debatten van maart 1947 ondersteunde Togliatti de voor het Vaticaan zeker niet ongunstige vernieuwing van de Verdragen van Lateranen, in 1928 onder het regime van de Duce tot stand gekomen.

Op communistisch initiatief werd in 1945 de CGIL als een algemeen vakverbond opgericht, waarvan ook werknemers van rooms-katholieke en socialistische overtuiging in grote getale deel uitmaakten. De in de oppositie geraakte PCI wekte onder druk van het Kominform in de jaren 1947/1948 op tot politieke massa-stakingen. De communisten probeerden toen om de CGIL te hanteren als een instrument voor het ontketenen van een burgeroorlog, hetgeen mislukte. Mede als gevolg van dit communistisch

ageren traden velen uit de gelederen der CGIL en werden er in 1948 enkele andere vakcentrales opgericht. De CGIL is echter met haar miljoenen-aanhang nog steeds het grootste vakverbond van Italië. Zij is aangesloten bij het Wereldvakverbond.

Na 1947, het jaar waarin de PCI een record-hoogte in het totaal aantal ingeschreven leden bereikte, viel er een toenemend verloop in haar gelederen waar te nemen. Het huidige totaalcijfer der geregistreerde leden wordt geschat op ruim anderhalf miljoen. Ondanks deze afbrokkeling is de PCI nog altijd de grootste communistische partij van West-Europa.

De PSI, de links socialistische partij onder leiding van Nenni, zette ook na 1947 haar nauwe samenwerking met de PCI voort, o.m. op het motief dat een gemeenschappelijke strijd tegen Italië's conservatieve machten geboden bleef. Haar aanhangers traden niet uit de CGIL, waarin zij een door de communistische leiding ontziene minderheid vormen. Wel vergrootten zich sedert 1953 de tegenstellingen tussen de communisten en de Nenni-socialisten. Het Hongaarse drama van november 1956 leidde tot een verdere toespitsing van de links-socialistische bezwaren. De nadien toegenomen verwijdering tussen beide partijen voerde in 1959 tot het door de PSI verbreken van de officiële samenwerking. De inmiddels ingetreden machtsverschuiving binnen de grootste regeringspartij, die der christen-democraten, waarbij de conservatieve rechtervleugel de nederlaag leed, gaf Nenni aanleiding tot het wijzigen van de tactiek van zijn partij. Zij onthoudt zich thans van de voorheen met de communisten gevoerde systematische oppositie tegen het Italiaanse regeringsbeleid. Dientengevolge is de PCI in het parlement in een geïsoleerde positie geraakt.

Stellingname in 1956

Als uitvloeisel van het beginsel van het democratisch centralisme worden in de internationale communistische beweging doorgaans vanuit één centrum besluiten genomen en dwingende aanwijzingen gegeven, die de nationale CP'en in acht moeten nemen. Daarbij prevaleren de belangen van de Sowjet-Unie en de CPSU, waardoor het de leiders van de communistische partijen in andere landen moeilijk, zo niet onmogelijk wordt gemaakt om te handelen naar gelang van de eisen en omstandigheden in het eigen land.

De PCI heeft hier eerst openlijk stelling tegen genomen nadat

Chroestsjow op het XXste CPSU-congres van februari 1956 zijn geheime rede tegen de Stalin-excessen had gehouden. Enige maanden later verleende Togliatti zijn bekende interview aan "Nuovi Argomenti", waarvan de tekst op 17 juni 1956, een dag na de publicatie in het genoemde periodiek, werd afgedrukt door het officiële PCI-dagblad "L'Unità". Het bevatte o.m. een pleidooi voor het "polycentrisme". Togliatti bedoelde hiermede het vervangen van de centrale leiding van de CPSU voor de internationale communistische beweging door regionale centra. Daarbij moet hij, voor wat de CP'en in West-Europa aangaat, aan een leidende rol voor zijn partij hebben gedacht. Togliatti wees er - overeenkomstig de besluiten van het XXste CPSU-congres - op, dat de Italiaanse weg naar het socialisme niet noodzakelijkerwijze die van de Sowjet-Unie behoefde te zijn. Hij wilde de banden met Moskou lossen maken, met dien verstande dat de Sowjet-Unie en haar "roemrijke partij" eerste onder gelijken zijn. "De nationale weg naar het socialisme" diende echter niet te worden geblokkeerd, zoals onder Stalin's regime, met besluiten van de Komintern en aanwijzingen van het Kominform-weekblad.

De critiek van Togliatti in "Nuovi Argomenti" bleek minder te zijn gericht tegen de persoon van Stalin - al klonk er wel een ondertoon van teleurgesteld zijn in door - dan op de verstarrende elementen van het Sowjet-Russische bewind. Opvallend was zijn vraag naar opheldering over de politieke gedragingen van de machthebbers in Moskou ten tijde van Stalin. Hun uiteenzetting over de oorzaken die tot Stalin's dwalingen hadden geleid, achtte hij onbevredigend. Wel wilde hij, zij het met gemengde gevoelens, hun verontschuldiging aanvaarden dat de omstandigheden het onmogelijk hadden gemaakt om Stalin te verwijderen. Op zijn minst zouden zij destijds hun enthousiasme voor diens beleid hebben behoren te temperen. Als marxistische analyse achtte Togliatti de verklaring van de tegenwoordige Sowjet-Russische leiders te enenmale ontoereikend. Hij vroeg zich af, of de Sowjet-maatschappij niet bepaalde vormen van degeneratie had vertoond en stelde drie vragen, die zijns inziens alleen door de CPSU bevredigend zouden kunnen worden beantwoord omdat uitsluitend haar leiders over voldoende wetenschap dienaangaande beschikten, te weten:

Hoe kwam het dat de Sowjet-Russische maatschappij zich zo ver had kunnen verwijderen van de normen van democratie en recht?

Hoe wist de Sowjet-Unie, ondanks de in het verleden begane fouten, toch zulke treffende successen te boeken?

In hoeverre hadden de dwalingen van Stalin de partijlijn in gevaar gebracht?

Op deze vragen bleef de reactie van Moskou niet uit. Een uitvoerige resolutie van het centraal comité van de CPSU van 30 juni 1956, gewijd aan de veroordeling van de persoonsverheerlijking en het overwinnen van de nadelige gevolgen daarvan, bevatte een korte passage over Togliatti's interview, gepubliceerd in "Nuovi Argomenti". Vele denkbeelden daarin werden als zeer belangrijk en juist geprezen maar ook werden sommige stellingen als onjuist veroordeeld. In het bijzonder gold dit de door Togliatti geopperde vraag, of de Sowjet-maatschappij geen vormen van degeneratie had vertoond. Volgens het centraal comité van de CPSU was voor het stellen van zulk een vraag geen enkele reden aanwezig.

In feite was dit de eerste officiële publicatie van Sowjet-Russische kant waaruit, zij het slechts zijdelings, kon worden afgeleid dat Chroestsjow zich in zijn geheime rede op het XXste CPSU-congres inderdaad met "de persoonsverheerlijking" had beziggehouden.

De stellingname van 1960

De centrale pers- en propaganda-afdeling van het centraal comité der PCI publiceerde medio januari 1962 een document ter voorlichting van het eigen partij kader. Het bestaat uit resp. een memorandum van de Italiaanse delegatie aan de commissie, die in oktober 1960 was belast met de voorbereiding van de in november te houden conferentie van de 81 communistische en arbeiderspartijen in Moskou; twee redevoeringen van Longo, alsmede de tekst van een vertrouwelijk schrijven, dat de PCI-delegatie ter conferentie aan Chroestsjow en de afvaardiging van de CPSU had toegezonden.

In een straffer gedisciplineerde communistische partij dan de PCI zouden dergelijke interne partijdocumenten waarschijnlijk niet onder de ogen van buitenstaanders zijn gekomen. Deze publicaties zijn vooral interessant omdat hierin authentieke gegevens voorkomen aangaande de wrijfpunten tussen Moskou en Peking over internationale problemen, over het conflict van Moskou met de Albanese leiders en over de uiteenlopende meningen ten aanzien van het bejegenen van de Joegoslavische kameraden.

De PCI betuigt nogmaals haar onvoorwaardelijke instemming met de Verklaring van Moskou van november 1957 (inzake de vreedzame coëxistentie - oorlogen zijn te vermijden - en het bestempelen van het revisionisme als het hoofdgevaar voor de internationale communistische beweging).

Derhalve wordt in het PCI-memorandum "het realistische en geenszins propagandistische karakter" van de vredespolitiek der Sowjet-Unie en van het vredeskamp, gebaseerd op de vreedzame coëxistentie, onderschreven.

De PCI-delegatie betuigde in oktober 1960 haar instemming met het memorandum van het centraal comité der CPSU, dat in juni daaraan voorafgaand op het derde Roemeense partijcongres was ter hand gesteld aan alle daar aanwezige delegaties. Het was de eerste keer dat van communistische zijde openlijk melding is gemaakt van dit CPSU-memorandum, waarvan de inhoud aanleiding gaf tot het bekende scherpe conflict met de gedelegeerde van de Chinese Communistische Partij in Boekarest.

In het memorandum van de PCI-delegatie wordt voorts gesteld dat de Italiaanse partij de massa's zou misleiden, indien zij beweerde dat een volgende wereldoorlog de weg kan banen naar het socialisme als maatschappelijk stelsel over de gehele wereld. De verschrikkingen van een atoomoorlog zijn een onaanvaardbaar alternatief. Verder wordt gesteld, dat de strijd van de arbeidersbeweging en de democratische groeperingen in elk land niet kan worden vervangen door het militaire ingrijpen van de socialistische staten. Voortdurend dient rekening te worden gehouden met de specifieke historische, politieke en sociale voorwaarden in ieder land.

Volkomen in de lijn van de voorkeur der Italiaanse communisten voor "de parlementaire weg" ligt de vermaning om de parlementaire arbeid van de communisten niet uitsluitend te richten op het voeren van oppositie en het ontmaskeren van tegenstanders. In het bijzonder wordt gepleit voor een betere verstandhouding met de rechtse sociaal-democratische leiders. Het in discrediet brengen van de parlementaire instellingen door de reactionaire bourgeoisie wordt nogmaals gelaakt, onder verwijzing naar een desbetreffende verklaring, die de PCF en de PCI in december 1958 gemeenschappelijk uitgaven.

Het memorandum bevat ook nog een theoretische verhandeling over de toekomstige samenwerking tussen Europa en de voormalige koloniale landen, die de PCI noodzakelijk acht. Daarbij wordt uitgegaan van de stelling, dat de nationale en de internationale monopolies zich aanhoudend inspannen voor het veroveren of het versterken van hun economische en andere sleutelposities in de voormalige koloniale gebieden.

De West-Europese werkende bevolking moet worden bevrijd van de drogredenering dat haar betrekkelijke welvaart zou kunnen worden aangetaast door de opkomst van de jonge naties. Het werkelijke gevaar is de

macht van het imperialisme, waartegenmet vereende krachten moet worden opgetreden. Definitief moet worden gebroken met het neo-kolonialisme. Een nieuwe politieke en culturele samenwerking tussen Europa en de jonge staten kan aan de voormalige koloniale volkeren het noodzakelijke vertrouwen schenken in de anti-imperialistische positie van de Europese arbeidersklasse.

In het PCI-memorandum worden de beschaving, de cultuur, de technische en de wetenschappelijke vooruitgang van West-Europa naar voren gebracht als evenzovele positieve factoren, die ook tot voordeel van de voormalige koloniale volkeren kunnen strekken. Dat Europa vernederd en veroordeeld zou zijn door de jonge volkeren, wordt door de Italiaanse communisten van de hand gewezen als "sectarisch getheoretiseer". Het is niet uitgesloten, dat de PCI op deze wijze hiermede critiek uitoefent op de CP-China.

H O O F D S T U K   I I

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE PARTIJ VAN NEDERLAND

De CPN en de gemeenteraadsverkiezingen

De Statenverkiezingen als spiegel

Het is volkomen begrijpelijk, dat de CPN-leiding alles in het werk stelt om de communistische winst bij de jongste Statenverkiezingen propagandistisch uit te buiten. Zij bedient er zich bijvoorbeeld van om de leden aan te sporen tot nog grotere activiteit bij de voorbereiding van de naderende gemeenteraadsverkiezingen. Er zijn evenwel aanwijzingen, dat de partijleiding zelf niet opnieuw opvallende successen verwacht, al zien enkele partijfunctionarissen de laatste stembusuitslag als een keerpunt in de na-oorlogse politieke ontwikkeling van de CPN. De organisatie-secretaris Henk Hoekstra zou allerminst tevreden zijn over de versterking van de CPN. De werving van leden en Waarheid-abonnees, een gebruikelijk element in de verkiezingscampagnes van de communisten, verliep tot dusverre geenszins bevredigend. Hoekstra zou deze tekortkomingen juist in het licht van de aanstaande gemeenteraadsverkiezingen bijzonder betreurenswaardig achten. Des te bombastischer klinkt de oproep van het partijbestuur - uitgegeven na de bespreking van de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen in een vergadering op 19 april - om voor het eind van 1962 "opnieuw 1000 leden" te winnen.

De winst van de PSP bij de Statenverkiezingen heeft de CPN-leiders ongetwijfeld te denken gegeven, al wordt dan in de partijpers bagatelliserend betoogd: niet de PSP won, maar haar leuzen, die deze partij overigens roofde van de CPN. In leidende partijkringen werd reeds gewezen op de noodzaak om de kritiek op de PSP te versterken en meer bekendheid te geven aan het CPN-program voor een "atoomvrij Nederland".

Concurrentie van de SWP heeft de CPN bij de komende verkiezingen alleen te duchten in Amsterdam, de enige gemeente waar de dissidente communisten met een eigen lijst uitkomen. De CPN-leiding acht de kans op enig succes van de SWP evenwel bijzonder gering, getuige althans een

recent "Waarheid"-commentaar, waarin werd opgemerkt dat de "Gortzaksecte" natuurlijk niet aan de Amsterdamse gemeenteraadsverkiezingen deelneemt in de verwachting daarmee een zetel te behalen, doch uitsluitend om zodoende de CPN afbreuk te doen.

De CPN-kieslijsten

De CPN zal in 167 gemeenten aan de raadsverkiezingen deelnemen, d.w.z. in 24 meer dan in 1958 het geval was, een toename van 16 procent. Daaronder bevinden zich 5 randgemeenten van Amsterdam. De navolgende opgave bevat per provincie het aantal gemeenten, waarin de communisten kieslijsten hebben ingediend, waarachter tussen haakjes de totalen van 1958 zijn vermeld:

Noordholland	53	(41)
Groningen	23	(24)
Zuidholland	17	(20)
Friesland	15	(12)
Gelderland	13	(8)
Limburg	10	(6)
Overijssel	8	(8)
Drenthe	8	(7)
Noordbrabant	4	(4)
Utrecht	3	(2)
Zeeland	1	(1)

Tot dit totaal van 167 behoort verder nog een dozijn gemeenten, waar "progressieve lijsten" werden ingediend, d.w.z. mede door de communisten beïnvloede lijsten van "partijlozen". Provinciegewijs is het aantal daarvan in Groningen 3, Zuid-Holland 3, Utrecht 2, Noordholland 2, Gelderland 1 en Noordbrabant 1.

De toeneming van het aantal gemeenten waar de CPN met een eigen lijst uitkomt, is het meest frappant in Noordholland (van 41 op 53), Gelderland (van 8 op 13) en Limburg (van 6 op 10).

"De Waarheid" heeft de prestatie van de communistische activisten geprezen, die de c.a. 5000 handtekeningen hebben weten te verzamelen, nodig om al deze kandidatenlijsten te kunnen indienen. Het partijdagblad zag daarin een bewijs van de onverschrokkenheid en het optimisme van de communisten. "Bij ons geen verlamming van de activiteit door ruzie en politieke malaise", aldus een commentator, die de situatie in dit opzicht vergeleek met de moeilijkheden, waarmee z.i. partijen als

de KVP, de PvdA en de PSP bij de samenstelling van hun kandidatenlijsten hadden te kampen.

Toenemende agitatie inzake Nieuw-Guinea

Het partijbestuur der CPN heeft destijds beweerd, dat de stemmenwinst van de communisten bij de Statenverkiezingen niet alleen als een uiting van de sociale ontevredenheid van de massa moet worden gezien, maar ook als een motie van afkeuring jegens het regeringsbeleid inzake Nieuw-Guinea. Allengs groeit in de hoogste partijregioenen echter meer en meer het besef, hoe moeilijk deze massa in het algemeen kan worden bewogen tot het ondernemen van politieke stakingen, b.v. tegen de verscheping van troepen en oorlogsmateriaal.

In een begin april uitgegeven partijcommuniqué werd de eenheid van actie van socialisten en communisten voorwaarde genoemd ter verwezenlijking van de gestelde opzet. Op de PvdA en het NVV werd een beroep gedaan de communisten te steunen. Zo werd het NVV in het communiqué opgeroepen actie onder de arbeiders te organiseren, "tot algemene staking toe", tegen de troepenuitzendingen en voor vreedzame overdracht van het bestuur over Nieuw-Guinea aan de Indonesische Republiek. De oproep van het partijbestuur kreeg bijzonder reliëf door het te dien tijde in het vooruitzicht gestelde en inmiddels gehouden Tweede Kamerdebat over het regeringsbeleid inzake Nieuw-Guinea. Vanuit een aantal Amsterdamse en Rotterdamse bedrijven werden protesttelegrammen aan Regering en Kamer gezonden, waarin o.m. het terugtrekken van de Nederlandse troepen werd geëist. Enkele minuscule onderbrekingen van het werk - waarschijnlijk in feite slechts het verlengen van de schafttijd met enige minuten -, welke volgens "De Waarheid" op een paar Amsterdamse bouwobjecten plaatsvonden, werden in het partijblad met de bekende ophef aangeduid als proteststakingen in verband met Nieuw-Guinea.

Overeenkomstig de opzet van de CPN-leiding werd daarbij het politieke element gekoppeld aan het sociale. Dit bleek bijvoorbeeld uit een van de Amsterdamse telegrammen, waarin was gesteld, dat de gelden, die vrij zouden komen bij stopzetting der versterkingen, ten goede dienen te komen aan de arbeiders voor loonsverhogingen, die nodig zijn.

In het parlement droeg de partij haar denkbeelden over de kwestie Nieuw-Guinea eveneens uit. Ook daar werd aangedrongen op samenwerking van alle arbeiders. Zo betoogde Marcus Bakker op 4 april j.l. in de

Tweede Kamer, dat "de arbeidersklasse met haar vakbonden" thans het beslissende wapen (de staking) diende te hanteren. Het communistische Kamerlid stelde daarbij de rhetorische vraag: "Zal de PvdA dit aan het NVV vragen, ja of neen?"

Een speciale verklaring van het dagelijks bestuur van de CPN d.d. 12 april kwam nogmaals op deze beoogde samenwerking terug. In dit communiqué werden de communistische arbeiders in de hoofdstad - die reeds deelnamen aan een eigen betoging op 7 april - opgewekt wederom te demonstreren, door deel te nemen aan de Amsterdamse PvdA-demonstratie tegen troepenuitzending, die op zaterdag 14 april plaatsvond.

De kameraden werden gemaand, samen met de socialisten, in bedrijven en vakbonden te werken aan de uitroeping van een staking door het NVV, zulks onder het motto "het gebod van het uur is: eenheid van de werkers". Tegelijkertijd betoogde de communistische pers evenwel dat deze Amsterdamse demonstratie plaatsvond onder druk van een groep PvdA-leden, doch met weinig animo van de leiding dezer partij, die de betrokkenen zou hebben laten begaan om "de onrust te kanaliseren".

Alle oproepen ten spijt zijn de communisten er tot nu toe niet in geslaagd een massale werkstaking uit te lokken. Hun leuzen, zoals "De troepen mogen niet vertrekken op 18 april", waren niet meer dan een slag in de lucht. Het troepentransportschip de "Zuiderkruis" vertrok ongehinderd.

Commentaar

Ongeacht het feit dat het NVV nimmer op deze en soortgelijke communistische oproepen en opwekkingen tot samenwerking heeft gereageerd, blijft de CPN voortgaan met haar pogingen het NVV in de communistische acties te betrekken. En ondanks de blijken van duidelijke anti-communistische gezindheid van het NVV, dat niet aflaat geïnfiltreerde CPN'ers door royering uit haar rijen te verwijderen, doet de CPN het, in overeenstemming met haar "intrede-politiek", al meer voorkomen als zou het NVV toch de vakorganisatie van socialisten en communisten zijn. Het niet totstandkomen van de door het partijbestuur der CPN beoogde samenwerking met de sociaal-democratische organisaties is voor de CPN aanleiding om fel van leer te trekken tegen de bestuurders van het NVV en de PvdA, die voor dit echee verantwoordelijk worden gesteld. De felheid van deze communistische critiek zal nog wel toenemen in het vooruitzicht van de gemeenteraadsverkiezingen.

Werfactie Waarheid-abonnees

De voor het werven van nieuwe abonnees op "De Waarheid" ontplooi- de activiteit kon de gestage achteruitgang der laatste jaren slechts enigszins beperken. Sinds februari j.l. zou de werfactie er echter toe hebben geleid dat het abonnee-aantal momenteel vrij constant is. Met name boeken de provincies Noord- en Zuidholland thans enige vooruitgang, die echter door abonnee-verlies in de oostelijke districten weer wordt genivelleerd.

Interessant hierbij is een onlangs in partijkringen getrokken ver- gelijkning tussen het aantal Waarheid-abonnees in de verschillende dis- tricten en het totaal der bij de jongste verkiezingen op de CPN uit- gebrachte stemmen. Zo telt de Zaanstreek bijvoorbeeld één Waarheid-abon- nee op vier CPN-stemmen. Voor het district Groningen zijn deze getallen 1 op 10. Landelijk verhouden zij zich ongeveer van 1 op 7. Door de me- dewerkers aan de werfactie te wijzen op deze ruime marge meent de lei- ding hen nieuwe moed te kunnen inblazen.

Ter versteviging van de onderlinge band gaf de landelijke werf- leiding (opnieuw) een gestencild orgaan "Van en over De Waarheid" uit. Hierin worden allerlei, zij het oppervlakkige wetenswaardigheden ver- meld, o.m. over de werfactie zelf, over het weekblad "Uilenspiegel", de drukkerij Dijkman en de in september 1961 opgerichte voetbalclub van "De Waarheid": "Door Wilskracht Sterk Verenigd 1961". Met deze uitgave beoogt de CPN de werwers meer te betrekken bij de totale activiteit van de krant. Haars inziens zal dit de werfactie ten goede kunnen komen.

Actie voor Donatiefonds

De CPN blijft zich bij voortduring bezighouden met de inzameling van gelden voor het zgn. Donatiefonds. Met het oog op de beide verkie- zingsacties van 1962 was dit fonds nu begroot op f 175.000,-. Voor de beide verkiezingen is een bedrag van f 50.000,- uitgetrokken; f 95.000,- is bestemd voor de instandhouding van "De Waarheid" en het centrale partijapparaat en f 30.000,- voor de CPN-districten. De resultaten van deze actie worden vrijwel dagelijks in een cursiefje op de voorpagina van "De Waarheid" vermeld. De schrijfster van deze stukjes is het in Amsterdam populaire gemeenteraadslid Mevrouw E. MULLER-Van West.

De door haar genoemde bedragen omvatten naast hetgeen in werke-

lijkheid is geïncasseerd ook toegezegde, maar nog niet ontvangen gelden. Eind april noemde zij als "verzekerd" bedrag ongeveer f 167.000,-. Er wordt op gekoerst het totale bedrag eind mei binnen te hebben. De praktijk leert evenwel dat niet alle toezeggingen worden waar gemaakt. Naar schatting is thans in contanten f 120.000,- ontvangen.

H O O F D S T U K III

ACTIVITEITEN VAN DE COMMUNISTISCHE HULPORGANISATIES

Jeugdbeweging

Het ANJV en Nieuw-Guinea

Het Algemeen Nederlands Jeugdverbond (ANJV) heeft in de afgelopen maand zijn activiteiten voor "West-Irian" voortgezet. In de campagne tegen de troepenuitzendingen werden pamfletten verspreid, plakstrookjes aangebracht en demonstraties gehouden. Ook verscheen een extra editie van "Jeugd".

De belangrijkste protesttochten waren die in Eindhoven op 31 maart en in Amsterdam op 17 april. Aan de eerste tocht namen circa 150 jongeren deel, van wie de meesten uit het Westen van het land voor dit doel naar Eindhoven overkwamen. Deze gemeente was gekozen met het oog op het dichtbij gelegen Oirschot, uit welke legerplaats onderdelen naar Nieuw-Guinea zouden worden gezonden. De Amsterdamse mars werd georganiseerd in samenwerking met de Organisatie Progressieve Studerende Jeugd (OPSJ) en de studentenvereniging "Perikles". Naar schatting namen 250 personen deel aan deze tocht, die weinig indruk maakte. Dat verhinderde "De Waarheid" evenwel niet te spreken over een "duizendtal jongeren" en "een demonstratie die veel belangstelling trok en de zichtbare instemming van het publiek genoot".

Op 5 april zag een extra editie van "Jeugd" het licht. In twee dagen tijds zouden in de grote steden ruim 4000 exemplaren verkocht zijn. In een circulaire, waarin deze uitgave werd aangekondigd, werden de afdelingsbesturen verzocht protesten en petitionnementen uit bedrijven en buurten naar de regering te sturen. Ook moest contact worden opgenomen met de ANJV-leden in militaire dienst teneinde hen op de hoogte te brengen van de toestand ontstaan door het zenden van versterkingen naar Nieuw-Guinea. De daarbij opgedane ervaring en verkregen informatie moesten aan het ANJV-hoofdbestuur worden doorgegeven. Ongetwijfeld wilde het ANJV van deze gegevens gebruik maken bij het bepalen van nieuwe te organiseren, gerichte protestacties.

Een aan de vooravond van het vertrek van de "Zuiderkruis" in de binnenstad van Rotterdam georganiseerde demonstratie liep op niets uit.

De 25 communistische jongeren, die zich hadden verzameld, gingen teleurgesteld uiteen omdat niemand aandacht aan hun actie schonk.

Jeugdappèl voor het Noorden

Ook tijdens het jeugdappèl voor het Noorden (zie MO 2/1962, pag. 17), dat het ANJV op 24 maart in Groningen hield, werd veel aandacht besteed aan de kwestie Nieuw-Guinea. Voorts werd gesproken over de Volkel-fiets-tocht, het opslaan van atoomkoppen, de verkiezingen en de loonstrijd. Besloten werd de NVV-bonden in het Noorden van het land op te roepen actie te voeren voor een 40-urige werkweek voor alle jongeren. In een brief aan de "Pemuda Rakjat" werd medegedeeld dat alle krachten zouden worden ingespannen om te verhinderen dat Nederlandse jongeren de wapens opnemen tegen het Indonesische volk. Ongeveer 900 personen namen deel aan dit geslaagde appèl. Ruim 60 jongeren lieten zich als lid van het ANJV inschrijven.

Nieuwe verlofregeling voor militairen

Het invoeren van een nieuwe verlofregeling voor militairen bood het ANJV een gereede aanleiding daartegen actie te voeren. In een protesttelegram aan het ministerie van oorlog werd intrekking van de wijziging gevraagd. Ook werden pamfletten aan militairen uitgereikt, waarin zich een enquête-formulier bevond. Volgens "De Waarheid" van 7 april betrof het hier een enquête bij wijze van steekproef. Enkele honderden formulieren zouden zijn uitgezet. Ruim 70% van de ondervraagden was van mening dat, zonder bezwaar voor de dienst, het verlof des vrijdagsmiddags vroeg zou kunnen ingaan.

Het is de vraag of dit voor het ANJV gunstige resultaat op rechtmatige wijze werd verkregen. Niet onmogelijk is dat de ANJV-afdelingen zelf de formulieren invulden. Zeker is dat zó veel afdelingen met het verzorgen van de enquête in gebreke bleven, dat het hoofdbestuur een gestencild schrijven moest rondsturen. Daarin werd gevraagd of het niet uitvoeren van deze opdracht een gevolg was van lamlendigheid dan wel dat in de diverse gemeenten geen jongeren in militaire dienst waren.

Vrijlating oorlogsmisdadigers

Het "Protestcomité Vrijlating Oorlogsmisdadigers" (PVO) boekte een aardig succes, doordat het dagblad "Trouw" van 19 april in grote opmaak

een interview publiceerde met Hermina Lataster-Van Hall, de secretaresse van het comité. De redactrice, die het interview heeft afgenomen, heeft kennelijk niet geweten, dat mevrouw Lataster reeds jarenlang actief is voor de Nederlandse Vredesraad en "Verenigd Verzet". Zij geeft in haar verslag klakkeloos weer wat haar is verteld en wekt daardoor de indruk, dat het PVO een neutraal comité is, dat met geen enkele politieke partij in verbintenis staat.

Verzetsbeweging

"Verenigd Verzet 1940-1945" organiseerde - in samenwerking met het "Comité voor culturele betrekkingen tussen Nederland en Tsjechoslowakije" - van 14 tot 17 april in Amsterdam een tentoonstelling van documenten over de bezetting van Tsjechoslowakije. Het zou in de bedoeling liggen het materiaal later ook in andere gemeenten te exposeren.

In de maand april kwam nogal veel nadruk te liggen op het werk van de concentratiekampcomité's. De Vriendenkringen van Ravensbrück en Buchenwald hielden ook dit jaar weer gezamenlijke herdenkingsbijeenkomsten. Op 7 april vond op de Oosterbegraafplaats in Amsterdam een herdenkingsplechtigheid plaats bij de urn met as uit Buchenwald. Op 8 april werd een feestelijke bijeenkomst belegd in "Bellevue".

Het Nederlands Auschwitz Comité kondigde aan dat op 2 mei in Amsterdam een forumavond zou worden georganiseerd en de (jonge) Sachsenhausen Vriendenkring maakte bekend dat op 19 mei in Utrecht een landelijke reünie zal worden gehouden.

Een delegatie van 4 personen reisde begin april naar Weimar (DDR) ter bijwoning van de herdenking op 8 april van de bevrijding van het kamp Buchenwald. De voorzitter van het Nederlands Auschwitz Comité tenslotte vloog naar Warschau om deel te nemen aan een vergadering van het Internationaal Auschwitz Comité van 15 tot 17 april.

"De Waarheid" van 28 april wijdde een artikel aan de voorbereiding van het Hannie Schaft-kamp, het internationale kinderkamp van "Verenigd Verzet", dat dit jaar van 25 juli tot 8 augustus zal worden gehouden.

H O O F D S T U K   I V

COMMUNISTISCHE ACTIVITEITEN IN HET BEDRIJFSLEVEN

Buitenlandse contacten van de communistische vakbeweging

Als gebruikelijk kreeg het "Centrum voor eenheid en klassenstrijd in de vakbeweging" een uitnodiging uit de USSR om een delegatie naar Moskou te zenden ter bijwoning van de 1 mei-festiviteiten. Hiertoe wees het Centrum een afvaardiging van drie personen aan. Voor de 1 mei-viering in andere hoofdsteden achter het IJzeren Gordijn zijn de laatste jaren geen EVC-1958-vertegenwoordigers meer geïnviteerd. Dit jaar kwam echter wel, voor de eerste maal, een uitnodiging van de Cubaanse vakbeweging bij het Centrum binnen. De hiervoor in overleg met de CPN-leiding aangewezen 2 mansdelegatie - B. Schmidt en M. Boshart - vertrok op 22 april met een Hongaars vliegtuig van Schiphol - via Praag - naar Havanna. De genoemde Schmidt is geen figuur uit de communistische vakbeweging (Hij is in communistische kring vooral bekend als voorzitter van het ANJV; in 1961 werd hij gekozen als partijbestuurder van de CPN). Hoogstwaarschijnlijk heeft hij zijn aanwijzing vooral te danken aan het feit dat hij in staat wordt geacht reportages over dit bezoek aan Cuba voor "De Waarheid" te schrijven. M. Boshart is hoofdbestuurder van de communistische transportbond, de ABT-1958 te Rotterdam. In een internationaal communistisch gezelschap kan hij zich laten voorstaan op zijn revolutionair verleden (de munitie op "De Zeven Provinciën" in 1933).

Met het oog op de komende zomervacantie ontving het Centrum voorts enige aanbiedingen uit de Sowjet-Unie en uit Hongarije. Zestien arbeiders mogen tegen verlaagd tarief een vacantiereis naar de USSR maken (hiervoor maakt het Centrum propaganda onder de arbeiders van enkele grote bedrijven); drie vakbondsleden worden in staat gesteld om enkele weken in Hongarije te verblijven op kosten van de Hongaarse vakbeweging.

Het Centrum treedt ook op als reisbureau voor een 9-tal zomervacantiereizen naar Oostelijk Europa (DDR, Tsjechoslowakije en Hongarije), waaraan circa 330 personen kunnen deelnemen.

Bezoek van Joegoslavische vakbondsleiders aan Nederland

De Joegoslavische vakbeweging schenkt de laatste tijd veel aandacht aan de buitenlandse contacten, waarschijnlijk om niet in een geïsoleerde positie te geraken. Op het jongste congres van het Wereldvakverbond, in december 1961 te Moskou, waren de Joegoslaven met een grote delegatie van waarnemers aanwezig. Kopstukken van de Joegoslavische vakbeweging maakten reizen naar Afrika en Europa. De vice-president van de Centrale Raad van Joegoslavische vakbonden, Pasko Romac, bezocht Finland, Noorwegen en Zweden in februari en maart van dit jaar. Op de thuisreis deed hij Nederland aan. Van 14 t/m 16 maart was hij de gast van het bestuur van de "oude" EVC. Enkele EVC-bestuurders hadden in 1961 een bezoek aan Joegoslavië gebracht en aldaar contact met de vakbeweging opgenomen. Romac was vergezeld van Cedomir Cvetkovic, lid van het bureau buitenland van de genoemde Centrale Raad.

De EVC-ers hebben de Joegoslaven het een en ander van Nederland willen laten zien, voor zover althans de tijd en de omstandigheden dit toelieten. Zo gingen ze de eerste dag met hun gasten naar de jaarbeurs te Utrecht en bestegen de Euromast in Rotterdam. De Joegoslavische ambassade had voor een auto gezorgd. In de volgende dagen legden zij bezoeken af bij de directie van het Sociaal Fonds Bouwnijverheid en de Electricische Centrale Noord in Amsterdam.

Van EVC-zijde werd de Joegoslaven uiteengezet wat er huns inziens allemaal mankeert aan de Nederlandse vakbeweging in het algemeen. De EVC-ers lieten er voorts geen twijfel over bestaan dat de EVC niet alleen een tegenstandster is van NVV, KAB en CNV, doch eveneens fel blijft gekant tegen de CPN en de door die partij gevolgde vakbondspolitiek (geen aparte communistische vakbeweging meer, doch infiltratie in het NVV). Dit nam niet weg dat de Joegoslaven de EVC toch als een communistische vakbond moesten beschouwen. Ook de houding van het WVV werd door de EVC-ers ter sprake gebracht. Zij toonden zich weinig gesticht over het feit dat de EVC-delegatie, als waarnemer op het 5e WVV-congres in Moskou aanwezig, de meegebrachte "discussie-bijdrage" niet had mogen voorlezen.

In enkele met de Joegoslaven gearrangeerde besprekingen bleek de belangstelling van de Nederlanders vooral uit te gaan naar het standpunt dat de Joegoslaven ten aanzien van de internationale vakbeweging innemen. Romac's beantwoording van gestelde vragen kwam op het volgende neer:

Zowel het westelijke als het oostelijke blok neigen er toe hun stelsel aan elkander op te dringen, desnoods met geweld. In beide kampen zitten groeperingen die op een oorlog aansturen: aan westelijke zijde o.a. Westduitse revanchisten en Amerikaanse extremisten, aan oostelijke zijde sommige Chinese leiders. Het Internationaal Verbond van Vrije Vakverenigingen en het Wereldvakverbond zijn nauw met deze machtsblokken verbonden. Aansluiting van Joegoslavië bij het IVVV of het WVV zou de tegenstellingen slechts verscherpen en daarmee het oorlogsgevaar vergroten. De Joegoslavische vakbeweging geeft gaarne gevolg aan uitnodigingen zowel van het IVVV als van het WVV. Ze hoopt daarmee tot een betere verstandhouding te kunnen bijdragen. Nooit heeft de Joegoslavische vakbeweging overwogen zich weer bij het WVV aan te sluiten met het oogmerk om op die manier de koers van het WVV te wijzigen. Wie meent dat de Joegoslavische vakbeweging Moskou en Peking zou kunnen weerstaan, heeft een overdreven voorstelling van haar kracht. Joegoslavië gelooft dat het oorlogsgevaar is gelegen niet in het bestaan van verschillende ideologieën doch in de militaire blokvorming. Verandering van het kapitalistische stelsel is niet te bereiken door wapengeweld doch wel door de krachtenbundeling van de arbeiders overal ter wereld. Daarom blijft de Joegoslavische vakbeweging de internationale solidariteit van hoge waarde achten. Binnenkort wordt waarschijnlijk een internationale vakbondsconferentie te Belgrado georganiseerd. Alle vakorganisaties, die de klassenstrijd voeren en niet bij het IVVV of het WVV zijn aangesloten, zullen worden uitgenodigd daaraan deel te nemen. Ook de EVC wordt er verwacht. Aan het IVVV en het WVV zal worden verzocht waarnemers te zenden. Echter is er geenszins sprake van de oprichting van een derde internationale vakcentrale, tussen het WVV en het IVVV in. Deze zou volgens de Joegoslaven in de toekomst eerder een hindernis dan een hulp voor de beoogde internationale eenheid vormen.

Op de afscheidsavond die Romac op 21 maart, aan de vooravond van zijn vertrek, door de Joegoslavische ambassade werd aangeboden, waren op zijn uitnodiging een tiental EVC-bestuurders met hun vrouwen aanwezig.

Tijdens zijn verblijf in Nederland heeft Romac ook contact opgenomen met het NVV en het CNV (tussen 19 en 21 maart). In tegenstelling tot de dagen doorgebracht in het gezelschap van de EVC-ers, was hier slechts sprake van korte, formele bezoeken aan de hoofdkantoren van de genoemde organisaties.

Nieuw-Guinea in de internationale communistische propaganda

Het gebeurt maar zelden dat het in vele talen verschijnende maandblad van het Wereldvakverbond zich met gebeurtenissen in Nederland bezighoudt. Het april-nummer van "World Trade Union Movement" bevatte een foto van in burgerkleding uit Schiphol vertrekkende militairen. Deze foto, tezamen met een als contrast bedoelde opname van een massabetoging in Soerabaja, diende ter illustratie van een artikel over de kwestie Nieuw-Guinea, geschreven door de Indonesische WVV-secretaris Sugiri.

H O O F D S T U K V

OVERIGE GROEPERINGS

De Socialistische Werkers Partij - SWP

Reactie op de uitslag van de Statenverkiezingen

Het officieel commentaar van de kant der SWP-leiding op de jongste stembusuitslag is beperkt gebleven tot een korte, matte beschouwing in "De Brug" van 31 maart. Daarin wordt verondersteld dat de CPN haar t.o.v. 1959 behaalde stemmenwinst te danken heeft aan ontevredenheid van de arbeiders over de loondictatuur van de regering en de slappe oppositie van de PvdA en het NVV. Daarmee bevindt de SWP zich in het voetspoor van de CPN, die dezelfde mening is toegedaan. Ook het feit dat de SWP niet aan de Statenverkiezingen deelnam, wordt aangeduid als een factor, die in het voordeel van de CPN moet hebben gewerkt. De vooruitgang van de CPN werd overigens aangeduid "als een geringe winst, waarmee het peil van 1958 lang niet werd bereikt".

De PSP-winst, deels uit PvdA-sfeer afkomstig geacht, wordt voornamelijk toegeschreven aan de toenemende verontrusting onder het Nederlandse volk over de dreiging van een atoomoorlog. Overigens meent de SWP-commentator, dat de stemmenwinst van de CPN de leiding van de PSP te denken moet geven. Er zijn buiten de atombom nog andere problemen, die de bevolking - en in het bijzonder de arbeidersklasse - raken. Aan de leiding van de PSP wordt dan ook verweten, dat zij geen prijs stelt op de stemmen van de klassebewuste arbeiders.

Niettemin - zo wordt laconiek vervolgd - "verheugen wij ons over het succes van de PSP op dit ogenblik, want de strijd tegen de atombom krijgt hierdoor des te meer aandacht".

Verschillende SWP-leden hebben na de verkiezingen hun bestuur nogmaals verweten geen duidelijk "stem-advies" te hebben gegeven. Dat de sympathie van de SWP-leiding in dit verband overwegend uitgaat naar de PSP bleek duidelijker na dan vóór de Statenverkiezingen. Zo antwoordde Sjef Pieters, SWP-secretaris en tevens redacteur van "De Brug", aan een briefschrijver, die meende dat de SWP-leiding haar aanhang had moeten

adviseren om op de CPN te stemmen: "Dat is een standpunt, maar een standpunt waartegen wel het een en ander is in te brengen en dat zeker niet de opvatting weergeeft van de overgrote meerderheid der SWP-leden. Van de politieke bewuste, socialistisch gerichte kiezer mogen wij aannemen dat hij zijn stem uitbrengt op die partij, die de socialistische beginselen ook in haar innerlijke partijverhoudingen tot uitdrukking brengt. Hiervan is in de CPN geen sprake".

De Gemeenteraadsverkiezingen

De SWP-leiding heeft t.a.v. de komende gemeenteraadsverkiezingen ook nu nog nagelaten haar aanhang buiten Amsterdam openlijk te adviseren. Zij kan zich dat trouwens ook moeilijk veroorloven, nu zij de Amsterdamse kiezers poogt duidelijk te maken, dat hun belangen bij de SWP veiliger zijn dan bij de PSP en daarbij de vinger legt op de zwakke punten in het program van laatstgenoemde partij. Dit verklaart mede de tweeslachtigheid van een beschouwing over het PSP-program in het "Brug"-nummer van 21 april, dat nagenoeg geheel is afgestemd op de Amsterdamse raadsverkiezingen. De schrijver uit daarin enerzijds nogmaals zijn tevredenheid over de PSP-winst bij de laatste stembusstrijd; anderzijds geeft hij echter een kritische analyse van de voornaamste PSP-stellingen. Zo wordt opgemerkt dat de PSP principieel tegen gebruik van alle geweld is en dus de bevrijdingsstrijd in landen als Algerije en Cuba niet zonder voorbehoud kan steunen. Voorts, dat de PSP de klassenstrijd schuwt en er voor huivert "met andere socialisten in één front te gaan staan". Dit laatste verwijt is stellig mede ingegeven door de teleurstelling van de SWP over de weigering van de PSP om de verkiezingsstrijd schouder aan schouder met de SWP te voeren.

Ook de kwestie Nieuw-Guinea betreft de SWP in haar verkiezingspropaganda, waarbij vooral de PvdA het moet ontgelden. In navolging van de CPN verwijt men de PvdA in het verleden mede de basis te hebben gelegd voor de huidige kabinetspolitiek ter zake.

De SWP - aldus een van de verkiezingsleuzen - zet haar deuren open voor: "pacifisten, die van hun pacifisme geen dogma, maar richtsnoer voor praktisch handelen maken; communisten, die het stalinisme hebben afgezworen; socialisten, bij wie de oude idealen een nieuw enthousiasme geven". Tenslotte doet de SWP ook nog een beroep op de ca. 20.000 Amsterdamse kiezers, wier stemmen bij de Statenverkiezingen van onwaarde bleken te zijn.

Afgaande op de verkiezingspropaganda van de SWP - en in mindere mate geldt dit ook van de CPN - spelen bij de a.s. gemeenteraadsverkiezingen zuiver lokale belangen slechts een ondergeschikte rol.

De leiding van de SWP hoopt op 30 mei a.s. in Amsterdam in elk geval één raadszetel te bemachtigen. Deze zal dan door het voormalige CPN-Kamerlid Henk Gortzak worden bezet. Tweede en derde op de SWP-candidatenlijst in de hoofdstad zijn Gerben Wagenaar en Sjef Pieters.

Anti-atoombom-Paasmars

Wederom organiseerde het Comité 1962 voor de Vrede een Paasmars, bedoeld als demonstratie tegen de kernbewapening. Zoals men zich zal herinneren werd deze mars vorig jaar in ons land voor het eerst gehouden, naar het voorbeeld van het Engelse Aldermaston.

De organisatoren hadden een en ander groter opgezet dan in 1961. Op Paaszaterdag en gedurende de beide Paasdagen werden marsen in een groot aantal steden gehouden, terwijl ook nu Amsterdam het eindpunt was met een bijeenkomst in het RAI-gebouw op 2e Paasdag. Hier waren + 2.500 mensen aanwezig. Aan de eindmars door de hoofdstad namen circa 1.800 demonstranten deel. Door het comité was op 5.000 gerekend. Ook in andere steden was de deelneming maar matig. Zo vertrokken vanuit Leiden slechts 9 personen naar Haarlem. De stertocht van Arnhem naar Amsterdam kon niet doorgaan wegens te geringe belangstelling. Vanuit Rotterdam trok men tenslotte in vrij grote getale doch individueel naar Amsterdam. Voor de voorafgaande, in Rotterdam te houden demonstratie bestond blijkbaar geen animo. In Eindhoven namen 32 personen aan de protestmars deel, onder wie zich slechts 5 à 6 volwassenen bevonden. Voorzover tot op heden bekend had de tocht overal een rustig verloop en kwamen nergens incidenten voor. Aanvankelijk had men in Amsterdam een proefproces willen uitlokken door drie spandoeken, waarvan de tekst voor die gemeente niet was goedgekeurd, toch in de stoet te ontrollen. Bij nader inzien werd dit plan opgegeven.

Zoals men weet, ziet de CPN het Comité 1962 als "anti-communistisch" en houdt zich daarvan afzijdig. Op zijn beurt zou het Comité geen bezwaar hebben tegen medewerking van CPN-ers mits zij individueel optreden. Aan de Aldermastonmars in Engeland nemen wél communisten deel. Volgens "De Waarheid" is het Nederlandse pendant van deze brede Britse anti-atoommanifestatie, die alle voorstanders van atoombewapening omvat, de Volkeltocht met Pinksteren.

Nieuw-Guineaklank en -wanklank

Vanzelfsprekend gaf de PSP veelvuldig de toon aan bij de protestkoren tegen de regeringspolitiek inzake Nieuw-Guinea. Zo trad zij op als dirigent ter vergadering op 3 april in Krasnapolsky te Amsterdam. Deze bijeenkomst was weliswaar georganiseerd door het Comité "Geen geweld om Nieuw-Guinea" doch dit kan beschouwd worden als een "brede" PSP-aanleggenheid.

Een poging tot samenzang met de PvdA mislukte, zodat op 14 april in plaats van het begeerde duet in Amsterdam een solo in Den Haag moest worden uitgevoerd. De PvdA vreesde namelijk dat het verschil in toonaard, ondanks schijnbare harmonie, bij het publiek een cacophonische verwarring zou kunnen stichten!

Met andere woorden: een PSP-voorstel aan de PvdA, om de door deze laatste partij reeds georganiseerde demonstratie en petitionnementsactie van beide gezamenlijk te doen uitgaan, werd niet aanvaard. Als reden voerde de PvdA aan dat ernstige politieke verwarring werd gevreesd bij een gezamenlijk demonstreren, omdat - hoewel in dit geval de eindconclusies van beide partijen gelijkkluidend zijn - de uitgangspunten diametraal verschillen, zowel in de onderhavige kwestie Nieuw-Guinea als bij andere internationaal-politieke problemen. (De PSP wijst immers onder alle omstandigheden wapengeweld af en streeft naar eenzijdige ontwapening.)

In een artikel in "Bevrijding" maakt Burggraaf van de nood een deugd en doet het voorkomen alsof de weigering van de PvdA eigenlijk juist gunstig is voor de PSP. Immers de door de PvdA aangevoerde redenen tonen z.i. nog eens overduidelijk het bestaansrecht aan van de Pacifistisch Socialistische Partij, terwijl tevens blijkt dat het niet de PSP is die sectarisch optreedt. Verder legt Burggraaf er de nadruk op dat de PvdA op dit moment blijkbaar bevreesder is voor politieke verwarring dan in de tijdtoen zij als regeringspartij de politionele acties in Indonesië sanctioneerde.

Hoe dan ook, de PSP heeft uiteindelijk op 14 april een eigen manifestatie op het Binnenhof gehouden onder de leuze "Een dode Papoea heeft niets aan zelfbeschikking". Ongeveer 240 personen hebben daaraan deelgenomen.

STAKINGSOVERZICHT APRIL 1962

Bedrijf : Zwanenberg's fabrieken N.V. te Oss.
Aanleiding : ontevredenheid over uitblijven v.d. goedkeuring door het college van rijksbemiddelaars op de nieuwe c.a.o.
Inmenging vakbonden : onbekend.
Resultaat : gedeelte v.d. stakingsuren wordt uitbetaald.
Aantal werknemers : ± 1500
Aantal stakers : ± 1200
Duur van de staking : 6 dagen (28-3-1962 t/m 4-4-1962)

Bedrijf : J.A. van Walsum, A. Molendijk, E. Dunk en N.V. Indripo, firma's in slachtproducten, werkzaam op het gemeentelijk abattoir te Rotterdam.
Aanleiding : ontevredenheid over uitblijven v.d. goedkeuring door het college van rijksbemiddelaars op de nieuwe c.a.o.
Inmenging vakbonden : ABVG/NVV zal bemiddelen.
Resultaat : onbekend.
Aantal werknemers : onbekend.
Aantal stakers : 30
Duur van de staking : 3 uur (2-4-1962)

A G E N D A

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
voorjaar	Oost-Westconf. voor Jeugdvacantiereizen.	?	WFDJ
8 mei	Strijddag v.d. jeugd en studenten tegen W. Duitse militarisme en imperialisme.	-----	WFDJ/IUS
* 19 mei	Reünie Nederl. Sachsenhausen Vriendenkring.	Utrecht	Ned. Sachsenh. Vr.kring
mei	2e Internat. conf. VVI-Textiel en Leer.	Boekarest	WVV
* mei	Juridisch seminarium voor ontwap. en tegen atoomproeven.	Wenen	IVDJ en WVR
Pinksteren	2e Demonstrat. fietstocht tegen opslag atoomwapens.	Volkel-Soesterberg-A'dam	ANJV/OPSJ
* 26 juni	Stertocht Ned. Vrouwenbew.	Kesteren	NVB
9-14 juli	Wereldcongres v.d. Vrede.	Moskou	WVR
omstr.juli	Viering 15-j. bestaan Ned.-USSR.	A'dam	Ned.-USSR
* 25 juli-8 aug.	Internat. Kinderkamp "Hannie Schaft"	?	Ver. Verzet
* 29 juli-6 aug.	8e Wereldjeugdfestival.	Helsinki	WFDJ/IUS
10-16 aug.	6e Congres Wereldfed. Democr. Jeugd.	Warschau	WFDJ
18-27 aug.	7e Congres Internat. Unie van Studenten.	Leningrad	IUS
zomer	Conf. Ned. en Duitse verzetsstr. in Nederland.	?	Ver. Verzet
sept.	Alg. verg. Wereldfed. Wetensch. Onderzoekers.	Moskou	WFWO
sept.	5e Congres Internat. Org. van Journalisten.	Boedapest	IOJ
vòòr herfst	4e Congres Féd. Internat. des Résistants.	?	FIR
1962	Vredesconf. voor landen v.d. 3 continenten.	?	WVR
1962	Buitengewoon congres CPN.	?	CPN
1962	Eur. conf. v. Verzetsstrijders.	?	FIR
1962?	Medische conferentie Féd. Internat. des Résistants.	Noorwegen	FIR
mei 1963	5e Congres Internat. Democr. Vrouwen Fed.	Moskou	IDVF

<u>Datum:</u>	<u>Bijeenkomst:</u>	<u>Plaats:</u>	<u>Organisatie:</u>
(voorjaar?) '63	Conferentie voor Amnestie Portugese gevangenen en bannelingen.	?	Com. ad hoc

* nieuw c.q. aangevuld.